

Factsheet reserve aanvaardbare kosten (RAK)

Juli 2014

- In deze factsheet wordt ingegaan op de reserve aanvaardbare kosten (RAK), opgebouwd in de AWBZ.
- In beleidsregels van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) is opgenomen wat de RAK is en waaruit deze bestaat. De NZa definieerde de RAK tot nu toe als volgt (zie ook beleidsregel CA-300-573):

Balanspost die alleen kan wijzigen door toevoegingen en onttrekkingen die ieder jaar ontstaan als gevolg van verschillen tussen exploitatiekosten van dat jaar en de aanvaardbare kosten van dat jaar.
- De huidige RAK kan daarmee worden aangemerkt als een soort schommelfonds om exploitatieverliezen in de productie op te vangen. Een positief exploitatieresultaat zal de zorgaanbieder moeten toevoegen aan de RAK en in beginsel beschikbaar houden voor de AWBZ. Een negatief exploitatieresultaat wordt ten laste van de RAK gebracht. Aan de besteding van de RAK worden in de huidige beleidsregels van de NZa geen regels gesteld. Zorgaanbieders zijn in beginsel vrij daar zelf invulling aan te geven. De regels van de NZa schrijven (ook nu) géén minimale RAK voor.
- Naast de functie van schommelfonds wordt de RAK, evenals eventueel andere reserves, in de praktijk ook gehanteerd om toegang te houden tot de kapitaalmarkt. Zonder (voldoende) reserves/solvabiliteit is een lening uitgesloten.
- VWS vindt het gewenst dat reserves die zijn opgebouwd in de AWBZ ook kunnen worden ingezet in de Wmo 2015 en de nieuwe Jeugdwet. De NZa heeft de definitie van de RAK inmiddels aangepast (zie ook hierna), zodat onttrekkingen aan de RAK t.b.v. het gemeentelijk domein niet worden belemmerd.
- Bedoeling is onder meer dat aanbieders de RAK ook kunnen benutten voor (frictie)kosten die verband houden met aanpassing aan de nieuwe situatie (transitie) met de daarbij behorende veranderingen, zoals innovatie en aanpassing van de organisatie.
- Onttrekkingen ten laste van de reserves (die zijn opgebouwd in de AWBZ) ten gunste van Wmo 2015 (of Jeugdwet) moeten zichtbaar zijn in de jaarrekening. Ontwikkelingen zijn dus te monitoren.
- Instellingen zelf gaan over de besteding van hun RAK. Indien een instelling dit wenst kan zij de RAK inzetten voor de nieuwe taken in het gemeentelijk domein.
- Het is niet in het belang van instellingen, inkopers (gemeenten, verzekeraars, zorgkantoren, ministerie van Veiligheid en Justitie) en cliënten om de opgebouwde reserves/ RAK zo veel mogelijk af te bouwen. Hierdoor kan immers de situatie ontstaan dat zorg/ondersteuning duurder wordt c.q. niet

langer toegankelijk is doordat zorgaanbieders tegen hogere kosten vreemd vermogen moeten aantrekken c.q. niet langer in staat zijn om vreemd vermogen aan te trekken.

- Ook de Nederlandse Vereniging van Banken bevestigt dat in iedere financieringsovereenkomst tussen bank en zorgaanbieder eisen staan opgenomen over liquiditeit en solvabiliteit. Wanneer interen op de RAK ertoe leidt dat aan die eisen niet kan worden voldaan, zullen banken daarop reageren met bijvoorbeeld hogere tarieven. Doorgaans wordt door banken voor intramurale instellingen een solvabiliteit van 20% gevraagd. Verlaging van de RAK leidt tot een lagere solvabiliteit. Overigens zegt dit solvabiliteitspercentage niet per definitie iets over de continuïteit van de instelling. Dit hangt af van de business case en eventuele toekomstige beleidswijzigingen.

Acties m.b.t. de RAK

- 1 De NZa heeft inmiddels gecommuniceerd over de veranderingen ten aanzien van de RAK. In de Beleidsregel CA-BR-1504 (en CA-BR-1501) is de definitie van de RAK verduidelijkt. De beleidsregels van de NZa vormen geen beletsel om reserves die zijn opgebouwd in de AWBZ/Wlz (RAK) ook aan te wenden ten behoeve van de Wmo 2015 en Jeugdwet. De definitie luidt nu:
Balanspost die alleen kan wijzigen door toevoeging of onttrekking van het verschil tussen de exploitatiekosten en de aanvaardbare kosten van de Wlz-zorg van dat jaar of door onttrekkingen die worden gedaan ten behoeve van de exploitatie van Wmo- en/of Jeugdwet zorg.
- 2 VWS heeft de VNG gevraagd haar leden te adviseren om bij de inkoop rekening te houden met de functie van de RAK en het feit dat RAK door instellingen voor verschillende doelen kan worden ingezet, zoals
 - Opvangen exploitatietekorten
 - Afname bevoorschotting bij decentralisatie en overheveling naar de Zvw
 - Fricatiekosten i.v.m. invoering Wmo 2015
 - Fricatiekosten i.v.m. invoering Jeugdwet
 - Toegang tot de kapitaalmarkt
 - Innovaties/doelmatigheidDaarbij kan worden aangehaakt bij de boodschap dat voor hoge tariefskortingen in 2015 geen aanleiding is, gelet op de verzachting van de kortingen.
- 3 Evt. signalen van situaties waarin te zeer van aanbieders wordt verlangd om in te teren op de RAK kunnen door partijen op landelijk niveau worden ingebracht in de zogeheten cockpit.